

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

Σχολική χρονιά 2007-2008

Είμαστε μια ομάδα μαθητών και μαθητριών του Γυμνασίου

Πανόρμου που βρεθήκαμε μαζί στο τμήμα Ε.Π.Π.Α.Σ.

Κοινό χαρακτηριστικό μας είναι ότι όλοι μας παίζουμε «εκτός έδρας». Καταγόμαστε από την Αλβανία και αυτή η εφημερίδα είναι το αποτέλεσμα μιας ομαδικής προσπάθειας να έρθουμε πιο κοντά στη γλώσσα, τα έθιμα και τις συνήθειες της χώρας που μας φιλοξενεί.

Ελπίζουμε να σας αρέσει.

Συντακτική ομάδα:

Γκεράλντ Γκέκι

Ερβίν Γκέκι

Γκέντζι Γκοτίλα

Άντζελα Λέκα

Έντρι Λέκα

Κώστας Μομπάι

Γιονίτα Ζίλφο

Ερμίρ Ζίλφο

Ευχαριστούμε για τη
συμμετοχή τους συμμαθητές
μας:

Νίκος Καλλιγιάννης

Ζάρδαλη Μαρία

Ρασούλη Ιωάννα

Απόκριες

Στο Ρουμελί το βράδυ των απόκρεω κάθε χρόνο, έρχονται
μασκαράδες στα σπίτια.

Φέτος ήρθε μεγάλη παρέα και μπόρεσα να αναγνωρίσω πολλά
άτομα. Μου άρεσε που τους αναγνώρισα, γιατί ύστερα έβγαλαν τις
μάσκες τους, τους κέρασαμε, και έφυγαν. Εμείς βέβαια είχαμε
τραπέζι και τους καλέσαμε αν καθίσουν για φαγητό αλλά θα
πήγαιναν και σε άλλα σπίτια. Την Κυριακή κάθε χρόνο βγαίνουμε
εμείς τα παιδιά και περνάμε πάρα πολύ ωραία. Γι αυτό μου
αρέσουν οι απόκριες.

Καλλιγιάννης Νίκος

Όταν ήμουν μικρότερος και πήγαινα δημοτικό, ντυνόμουν
μασκαράς με φίλους και πήγαινα σε σπίτια για επίσκεψη. Τώρα
όμως που πηγαίνω στο γυμνάσιο, δε μου αρέσει να μασκαρεύομαι.
Μου αρέσει αν μένω σπίτι και αν περιμένω τα παιδιά ή τους
φίλους μου, να δω πως έχουν ντυθεί και να μαντέψω αν μπορώ να
τους αναγνωρίσω από τα κοστούμια που θα έχουν βάλει. Έχει
πολύ πλάκα να περιμένεις τους φίλους σου να δεις ποιος έχει
ντυθεί καλύτερα, με πιο αστείο κοστούμι και αν μπορείς να τους
αναγνωρίσεις. Οι απόκριες είναι διασκεδαστικές γιορτές.

Γκέραλτ Γκέκι

Στο χωριό μου παλιότερα δεν ντυνόμασταν μασκαράδες, απλά
ψήναμε κρέας και πηγαίναμε σε κάθε σπίτι, χτυπάγαμε την πόρτα
κι ευχόμασταν «και του χρόνου». Την Τσικνοπέμπτη μόνο
ντυνόμασταν μασκαράδες. Εκεί δε μας έδιναν γλυκά, όπως εδώ,
μόνο λεφτά. Την καθαρά Δευτέρα πετάγαμε χαρταετό και ψήναμε
έξω, όπως γινόταν παλιά.

Σήμερα στο χωριό μου δεν ντύνονται μόνο την Τσικνοπέμπτη,
αλλά κάθε μέρα. Όταν ντυνόμαστε μασκαράδες, πλέον δεν μας
δίνουν χρήματα, μόνο γλυκά και όταν βγαίνουμε βόλτα με τους
φίλους μου δε χτυπάμε κάθε πόρτα σπιτιού για αν λέμε «και του
χρόνου». Την Καθαρά Δευτέρα δεν πετάμε χαρταετό, απλά
σφάζουμε ένα αρνί και το τρώμε.

Γκέντζι Γκοτίλα

Στην πατρίδα μου, όταν κάνουμε καρναβάλι περνάμε όλοι πολύ ωραία.

Παλιά δεν υπήρχαν στολίδια και μάσκες μόνο μακριά ρούχα παλιά και μπλούζες που τις έδεναν στο κεφάλι, σαν αν ήθελαν να κάνουν μάσκες. Όποιος ήθελε να φτιάξει μάσκες έπαιρνε ένα χαρτόνι και το έκαβε με ψαλίδι. Έβγαιναν έξω και πήγαιναν από σπίτι σε σπίτι. Στα σπίτια τους κερνούσαν καραμέλες.

Σήμερα όμως, σχεδόν όλα γίνονται αντίθετα. Δηλαδή βγαίνουν όλοι με τα στολίδια τους, φορούν όλοι τις μάσκες τους και τα ρούχα τα ωραία τους. Φτιάχνουν άρματα όπου πηγαίνουν όλοι οι καρναβαλιστές και χορεύουν και γελούν. Τώρα πηγαίνουν σε σπίτια και παίρνουν καραμέλες και σοκολάτες. Την επόμενη μέρα, μετά από το καρναβάλι, πηγαίνουμε και τρώμε έξω.

Κώστας Μπομπάι

Εμείς στην Αλβανία τις απόκριες κάνουμε μια μεγάλη γιορτή. Είμαστε μια μεγάλη οικογένεια και πηγαίνουμε στη γιαγιά για φαγητό. Αργότερα πηγαίνουμε όλοι μαζί βόλτα και επιστρέφουμε στο σπίτι στις δώδεκα τη νύχτα, ρίχνουμε δυναμιτάκια και τρώμε όλοι μαζί κρέας και άλλα φαγητά. Συχνά πηγαίνουμε σε επισκέψεις σε σπίτια οικογενειακών φίλων για λίγο.

Γιονίτα Ζίλφο

Στο χωριό μου τις Απόκριες περνάμε πολύ ευχάριστα. Το πρωί της Κυριακής ξυπνάμε πηγαίνουμε αμέσως στην μητέρα και τον πατέρα μας για να τους βοηθήσουμε, επειδή εκείνη την μέρα μαζεύεται όλη η οικογένεια στο σπίτι. Εγώ βοηθάω τον πατέρα μου για να ψήσει το φαγητό και ο μεγάλος αδερφός μου φτιάχνει τα τραπέζια και ο μικρός αδερφός βοηθάει τη μητέρα μου να στην κουζίνα για αν φτιάξει τα άλλα φαγητά. Το μεσημέρι τρώμε όλοι μαζί και ανταλλάζουμε ευχές.

Μετά από όλα αυτά, μαζεύουμε γρήγορα τα τραπέζια και καθαρίζουμε ότι πρέπει για αν στολίσουμε το σπίτι. Το έθιμο στο χωριό μας είναι αν στολίσουμε τα σπίτια από μέσα κι απ' έξω όσο πιο τρομακτικά μπορούμε. Το βράδυ στις 9 τα παιδιά ψηφίζουν για

να δώσουν το βραβείο για το πιο τρομακτικό σπίτι. Όταν έρθουν τα παιδιά στο σπίτι, κρυβόμαστε για αν τους τρομάξουμε. Τα παιδιά ψάχνουν πάρα πολύ καλά το σπίτι από έξω κι από μέσα κι αν τους φανεί τρομακτικό θα μας ψηφίσουν.

Δεν το κάνουν όμως, όλοι τρομακτικό. Κάποιοι το κάνουν ευχάριστο το σπίτι τους. Όταν τα παιδιά δουν καλά το σπίτι, τότε βγαίνουμε από τις κρυψώνες και τους τρομάζουμε. Είναι και τα παιδιά μεταμφιεσμένα για να μας τρομάξουν. Εμείς πρέπει αν τους αναγνωρίσουμε και να τους δώσουμε πολλά γλυκά και καραμέλες. Την καθαρά Δευτέρα μαζευόμαστε στο χωριό σε ένα μέρος πολύ ανοιχτό και κάθε οικογένεια φέρνει φαγητά. Τρώμε όλοι μαζί, χορεύουμε και πετάμε χαρταετούς. Τα παιδιά κάνουν διαγωνισμό για το ποιος χαρταετός θα πετάξει πιο ψηλά. Παίζουμε κι άλλα παιχνίδια, όπως τσουβαλοδρομίες.

Κάπως έτσι κάνουμε απόκριες και ανυπομονούμε να ξαναέρθουν. Κάθε χρόνο όμως στολίζουμε το σπίτι με διαφορετικό τρόπο και φοράμε άλλες στολές.

Ερβίν Γκέκι

Γεια σας, είμαι ο Έντρι και έχω γεννηθεί στην Αλβανία, στο Ελμπασάν και έμεινα στο Στερμέν. Είναι ένα καλό χωριό, που έχει όμορφα σπίτια και πολύ κόσμο. Εκεί μεγάλωσα και είχα πολλούς φίλους. Περνούσαμε πολύ ωραία με τους φίλους μου γιατί το χωριό ήταν πολύ μεγάλο και κάθε μέρα κάναμε διαφορετικά πράγματα. Είχαμε ένα ποτάμι όμορφο που κάναμε μπάνιο και ψαρεύαμε. Περνούσαμε πολύ ωραία και όταν έμαθα ότι θα φύγω από το χωριό ένιωσα πάρα πολύ άσχημα. Δεν ήθελα αν φύγω για να έρθω στην Ελλάδα. Τώρα έχω συνηθίσει εδώ, έχω πολλούς φίλους και περνώ το ίδιο καλά όπως στο χωριό μου. Βέβαια στο χωριό μου δεν έχουμε τα ίδια έθιμα, τις ίδιες γιορτές. Δεν μασκαρευόμαστε τις απόκριες ούτε έχουμε τόσες πολλές γιορτές όσες στην Ελλάδα. Από όλες τις γιορτές μου αρέσει το καρναβάλι στο Ρέθυμνο.

Έντρι Λέκα

Τις απόκριες εμείς γιορτάζουμε πολύ ωραία. Τα παιδιά ντύνονται με στολές και μάσκες και βγαίνουν τα βράδια σε σπίτια και τους δίνουν σοκολάτες και πολλά άλλα πράγματα. Την καθαρά Δευτέρα πετάμε χαρταετούς, ψήνουμε κρέας, πίνουμε και γιορτάζουμε μόνες μας, χωρίς γονείς και οικογένεια. Φέτος θα πάμε να γιορτάσουμε στο σπίτι μιας φίλης, που είναι πάνω από το χωριό. Την Κυριακή θα πάμε Ρέθυμνο, στο καρναβάλι, όπου θα ντυθούμε με τις φίλες μου. Φέτος σχεδιάζουμε να ντυθούμε με μαύρα ρούχα, και να βάψουμε μαύρα τα μάτια και τα χείλια μας. Αργότερα θα χωρίσουμε από τις οικογένειές μας και θα διασκεδάσουμε όλες μαζί. Θα χορέψουμε, θα πιούμε, θα φάμε. Μπορεί και να βγάλουμε φωτογραφίες από τις βόλτες στο Ρέθυμνο. Ίσως και να μην δούμε το καρναβάλι απλώς να κάνουμε βόλτες και να περάσουμε ωραία.
Άντζελα Λέκα

Περιβάλλον

Εμείς οι άνθρωποι μπορούμε να σώσουμε το περιβάλλον μόνο με τη βοήθεια όλων πολιτών. Μπορούμε να μην πετάμε σκουπίδια στους δρόμους αλλά να τα πετάμε στους κάδους σκουπιδιών. Είναι πολύ σημαντικό να πετάμε τα ανακυκλώσιμα σκουπίδια που πρέπει στους κάδους ανακύκλωσης ώστε αν ανακυκλώνονται και να βγαίνουν καινούρια υλικά.

Κώστας Μπομπάκι

Το Πάνορμο είναι ένα όμορφο τουριστικό χωριό και κάθε καλοκαίρι μας επισκέπτονται τουρίστες, που έρχονται από διάφορες χώρες στα ξενοδοχεία μας. Πρέπει λοιπόν να κρατάμε καθαρό το χωριό μας και να μην πετάμε σκουπίδια κάτω όπου βρούμε, γιατί μολύνουμε το περιβάλλον. Για αυτό έχουμε βάλει και κάδους ανακύκλωσης για χαρτιά, αλουμίνια και άλλες ανακυκλώσιμες συσκευασίες.

Το να ρίχνουμε σκουπίδια κάτω είναι μια κακή εικόνα. Όλοι μαζί λοιπόν πρέπει να βοηθήσουμε και να βάλουμε τα σκουπίδια στη θέση τους ώστε να έχουμε καθαρό αέρα και περιβάλλον.

Γκεραλντ Γκέκι

Πρέπει όλοι μας να 'μαστε προσεκτικοί. Δεν πρέπει να πετάμε σκουπίδια παντού γιατί έτσι μολύνουμε το περιβάλλον. Επιπλέον είναι επικίνδυνο να δημιουργηθούν ασθένειες από τα μικρόβια των σκουπιδιών. Και θα φαίνεται σαν να ζούμε σε κάδους σκουπιδιών. Η μόνη λύση, με την οποία μπορούμε αν βοηθήσουμε το περιβάλλον μας να είναι ωραίο και καθαρό, είναι να πετάμε τα ανακυκλώσιμα σκουπίδια σε κάδους ανακύκλωσης. Αν αυτή την πράξη γίνει οργανωμένα από όλους δεν θα έχουμε τέτοια προβλήματα και το σημαντικότερο είναι ότι το χωριό μας θα είναι πολύ πιο όμορφο.

Αλλά γι' αυτό θα πρέπει όλοι μας να μην πετάμε σκουπίδια στη φύση και ότι ανακυκλώσιμα σκουπίδια έχουμε να τα πετάμε στους κάδους ανακύκλωσης. Ας κάνουμε όλοι την ιδέα αυτή πράξη για αν μην έχουμε μεγαλύτερα προβλήματα!!!

Άντζελα Λέκα

Πάσχα

Το βράδυ της παρασκευής πηγαίνουμε όλοι μαζί στην εκκλησία και ανάβουμε κεριά. Μετά πηγαίνουμε τον γύρο του Πανόρμου με τον επιτάφιο και μόλις φτάσουμε στην εκκλησία, βάζουν τον επιτάφιο μπροστά στην πόρτα και οι πιστοί περνούν από κάτω. Το Σάββατο όλοι πηγαίνουμε με τις λαμπάδες στην εκκλησία και βλέπουμε τα πυροτεχνήματα.

Την ημέρα του Πάσχα, το πρωί βάφουμε αυγά και ψήνουμε αρνί και άλλα κρέατα. Δηλαδή σχεδόν από όλα τα φαγητά. Αργότερα τσουγκρίζουμε τα βαμμένα αυγά και κερδίζει εκείνος που το αβγό του δεν θα σπάσει. Τα απιδιά παίρνουμε δυναμιτάκια και πυροτεχνήματα για να τα ρίξουν όταν κάψουν τον Ιούδα.

Όταν καίγεται ο Ιούδας, κοντά στο σχολείο μαζεύονται τα παιδιά και οι κάτοικοι του Πανόρμου και γιορτάζουμε όλοι μαζί.

Κώστας Μπομπάι

Εμείς στις διακοπές του Πάσχα βάφουμε αυγά, αγοράζουμε λαμπάδες, βλέπουμε στην τηλεόραση διάφορα έργα για το Χριστό, κάνουμε γιορτές, νηστεύουμε, μαζεύουμε ξύλα και πετρέλαιο για να κάψουμε τον Ιούδα και ρίχνουμε δυναμιτάκια. Το βράδυ της Ανάστασης μένουμε ξάγρυπνοι όλη τη νύχτα για αν μην έρθει κανείς κλέψει ή κάψει τα ξύλα. Την ημέρα του Πάσχα πηγαίνουμε στις ταβέρνες, τσουγκρίζουμε αυγά, καίμε τον Ιούδα. Περνάμε πολύ ωραία.

Γκέντζι Γκεσιλά

Καλοκαίρι

Το περασμένο καλοκαίρι ήταν υπέροχα. Το πρωί όταν ξυπνούσαμε κατά τις έντεκα, η φίλη μου ερχόταν σπίτι μου και πηγαίναμε στη θάλασσα. Στη θάλασσα συνηθίζαμε να σπάμε πλάκα με τους ξένους. Τα μεσημέρια βλέπαμε θρίλερ στο dnd και τρώγαμε σποράκια και pop corn. Κάθε απόγευμα πηγαίναμε βόλτα στο Πάνορμο για καφέ και κάθε Τρίτη για ψώνια στο Ρέθυμνο και στο Ηράκλειο καμιά φορά.

Όταν έπαιζε καμιά καλή ταινία στο σινεμά πηγαίναμε με τα ξαδέρφια μας ηλικίας 12-23, και μετά πηγαίναμε για φαγητό. Τα βράδια όταν δεν πηγαίναμε σινεμά μαζευόταν η «Τρελοπαρέα» και παίζαμε μπουκάλα, βλέπαμε ταινίες και καμιά φορά κοιμόμασταν όλες μαζί.

Αυτό το καλοκαίρι ήταν τέλειο και το επόμενο καλοκαίρι να είναι εξίσου καλό!

Άντζελα Λέκα

Πριν έρθει το καλοκαίρι πηγαίνουμε στο σχολείο κάθε μέρα κι ανυπομονούμε να φτάσει το καλοκαίρι για να κάνουμε μπάνιο στη θάλασσα.

Έτσι το καλοκαίρι κάθε μέρα ξυπνάμε στις 9 ή 10 το πρωί για να πάμε για μπάνιο στη θάλασσα μέχρι τις 6 το απόγευμα. Μετά ξεκουραζόμαστε για λίγες ώρες και το βράδυ πηγαίνουμε στο θέατρο. Όταν τελειώσει η παράσταση πηγαίνουμε στη disco και χορεύουμε. Κάποιες φορές τα πρωινά δεν πηγαίνουμε στη θάλασσα αλλά σε πισίνα, τρώμε πολλές κρέπες μέχρι το βράδυ.

Όταν κάνει πολύ κρύο πηγαίνουμε στο spa που η πισίνα ήταν πολύ ζεστή. Εκεί στην πισίνα έχει έναν τοίχο που πίσω από αυτόν το νερό μας τραβούσε και μας πήγαινε στην άκρη της πισίνας. Καμιά φορά πηγαίνουμε σε μια πιο μικρή πισίνα που χωράει περίπου πέντε άτομα. Εκεί είναι πολύ ζεστά και βγάζει μπουρμπουλήθρες. Όταν βαριόμαστε με το ασανσέρ στο γυμναστήριο και κάνουμε όλα τα όργανα γυμναστικής.

Τα βράδια πηγαίναμε σε πάρτι, και μετά στην παραλία. Εκεί μαζευόμασταν αγόρια και κορίτσια και ψάχναμε παρέα για να πάμε την επόμενη μέρα στην παραλία και για βόλτα στο χωριό το επόμενο απόγευμα. Καμιά φορά πηγαίναμε στη θάλασσα και παίρναμε το ποδήλατο της θάλασσας. Έτσι μπορούσαμε να πηγαίναμε παντού. Όμως απαγορευόταν να πηγαίνουμε πάρα πολύ βαθιά. Εμείς πηγαίναμε και κάναμε βουτιές από το ποδήλατο, παίζαμε κυνηγητό και ψαρεύαμε. Όταν πιάναμε μερικά ψάρια, φτιάχναμε το τραπέζι με θαλασσινά.

Κάθε χρόνο λοιπόν ανυπομονούμε να έρθει το καλοκαίρι.

Ερβίν Γκέκι

Εγώ το καλοκαίρι πηγαίνω στη θάλασσα με τους γονείς μου. Παιζω μπάλα με τα όλα παιδιά, τρώμε παγωτό και το απόγευμα φεύγουμε για το σπίτι. Αργότερα πάμε βόλτα με τα άλλα παιδιά στο σχολείο και το βράδυ γυρίζουμε σπίτι. Τις άλλες μέρες κάνουμε περίπου τα ίδια πράγματα, αλλά τα βράδια όταν καμιά φορά γίνεται γάμος πηγαίνουμε και περνάμε πολύ ωραία.. Πότε πότε πάμε με την οικογένειά μου να φάμε έξω. Περνάμε πολύ ωραία.

Γιονίτα Ζύλφο

Το ποδόσφαιρο

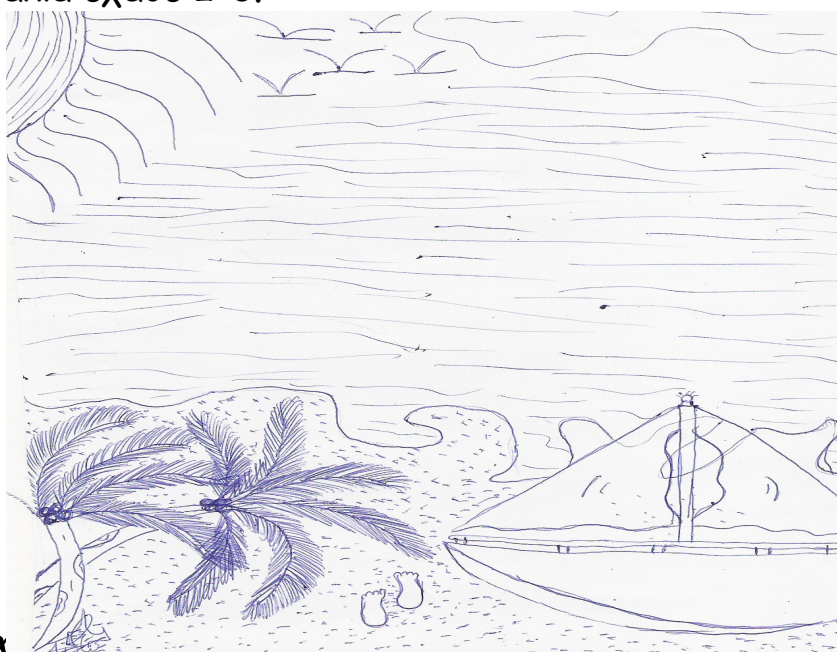
Είμαι ο Ερμίρ Ζύλφο από την Αλβανία και σήμερα μένω στην Ελλάδα και μου αρέσει πολύ το ποδόσφαιρο. Το όνειρό μου είναι να γίνω ένας παίκτης του ποδοσφαίρου. Μου αρέσει αν παίζω με άλλες ομάδες. Κι όταν παίζω ποδόσφαιρο νιώθω σαν ένας μεγάλος παίκτης. Θα ήθελα να ήμουν ένας παίκτης του Ολυμπιακού. Το ποδόσφαιρο ξεκίνησε στο Περου. Σήμερα παίζεται σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο όπως Βραζιλία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Ολλανδία, Αγγλία, Πορτογαλία, Βουλγαρία, Αλβανία, Ρωσία, Ελλάδα, Τουρκία.

Ο αγαπημένος μου παίκτης είναι ο Ροναλντίνιο. Μου αρέσει γιατί είναι ο καλύτερος παίκτης που παίζει.

Το ποδόσφαιρο είναι διασκεδαστικό παιχνίδι και δεν πρέπει να τσακωνόμαστε στους αγώνες.

Ερμίρ Ζύλφο

Το 2002 έπαιζε στην Ευρώπη ποδοσφαιρικός αγώνας μεταξύ Ιταλίας και Κίνας. Είδα τον αγώνα στην τηλεόραση και διαπίστωσα ότι οι διαιτητές δεν ήταν δίκαιοι και υποστήριζαν την Κίνα. Έτσι η Ιταλία έχασε, διαφορετικά θα είχε πάρει το κύπελλο. Τότε τραυματίστηκαν πάρα πολλοί παίκτες της Ιταλίας κι ένας παίκτης πήγε στο νοσοκομείο γιατί χτύπησε με το κεφάλι στο δοκάρι. Τελικά η Ιταλία έχασε 2-0.

Έντρυ Λέκα

Το Ρέθυμνο

Ο νομός Ρεθύμνου βρίσκεται ανάμεσα στα Λευκά Όρη και τον Ψηλορείτη. Είναι ορεινό μέρος με έκταση 1496τ.χμλ. οι κάτοικοι φτάνουν τους 63000 κι ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία. Το Ρέθυμνο παράγει ελιές, λάδι, λαχανικά και χαρούπια. Ο νομός χωρίζεται σε 4 επαρχίες: Ρεθύμνου, Μυλοποτάμου, Αμαρίου και Αγίου Βασιλείου.

Στο οροπέδιο της Νίδας ανατράφηκε ο Δίας.

Δύο σημαντικά ιστορικά αξιοθέατα είναι η μονή Πρέβελη και η Μονή Αρκαδίου.

Στο νομό Ρεθύμνου υπάρχουν όμορφα φαράγγια, όπως το Κουρσταλιώτικο, το Πρασανό και το Κοτσυφού. Έχει επίσης, πολύ όμορφα βουνά και υπέροχες παραλίες.

Κώστας Μπομπάκι

Ιστορικά στοιχεία

Βυζαντινή περίοδος (330-1204μ.Χ.)

Η Κρήτη τον 4^ο αιώνα μ.Χ. έως τις αρχές του 13^{ου} αιώνα ήταν θέμα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Την εποχή αυτή ο χριστιανισμός μπήκε στη ζωή των κατοίκων.

Κώστας Μπομπάκι

Αραβοκρατία (824-961μ.Χ.)

Τον 9^ο αιώνα οι Άραβες κατάκτησαν το νησί και το χρησιμοποιούσαν για την πειρατεία. Οι Άραβες έσκαψαν μια μεγάλη τάφρο που την ονόμασαν «Χάνδακας».

Οι Άραβες συγκέντρωναν μεγάλο αριθμό αγαθών και δούλων. Στην πλατεία ελευθερίας υπήρχε ένα μεγάλο δουλεμπόριο. Το 961μ.Χ. ο Νικηφόρος Φωκάς ξεκίνησε να απελευθερώσει το νησί. Η πολιορκία κράτησε 9 μήνες, ώσπου οι Βυζαντινοί έσκαψαν τούνελ και ανατίναξαν δύο πύργους των αράβων. Οι θησαυροί στάλθηκαν στο Βυζάντιο και στο Άγιο Όρος.

Κώστας Μπομπάκι

Βενετοκρατία (1204-1669)

Ο βυζαντινός αυτοκράτορας Αλέξιος προσέφερε την Κρήτη στον Βενετό στρατηγό Βονιφάτιο, ο οποίος την παραχώρησε με σημαντικά ανταλλάγματα στην Δημοκρατία της Βενετίας.

Από το 1212 έως το 1669 η Κρήτη υποδουλώθηκε στην Βενετία, εκτός από τα Σφακιά. Το νησί διαιρέθηκε σε 6 τμήματα: των Αγίων αποστόλων, του Αγίου Μάρκου, του Σταυρού, του Καστέλου, του αγίου Παύλου και του Dorsoduro. Στον Χάνδακα χτίστηκαν τα νέα τείχη που εμείς γνωρίζουμε.

Οι κάτοικοι της Κρήτης μπορούσαν αν ταξιδέψουν στην Ιταλία και αν σπουδάσουν.

Τον 17^ο αιώνα οι Τούρκοι κατέκτησαν την Κρήτη. Από το 1333 προσπαθούσαν και το 1538 κατέκτησαν το Ρέθυμνο και κάποια χωριά.

Κώστας Μπομπάι

Τουρκοκρατία

Τα προϊόντα που παράγει το νησί έκανα τους Τούρκους το να θέλουν όλο και περισσότερο. Το 1645 έγινε η κατάληψη της Κρήτης. Στις 23 Ιουνίου 1645 έφτασαν στην Κρήτη 100 πολεμικά πλοία, 350 μεταγωγικά και 50000 στρατιώτες. Μετά από σκληρή μάχη οι Ενετοί ανατινάχτηκαν παίρνοντας μαζί τους πολλούς Τούρκους. Το φρούριο έχασε τη δύναμή του και παραδόθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου το 1669.

Οι κάτοικοι πριν τον πόλεμο ήταν 500000, ενώ μετά έμειναν 50000. Οι Τούρκοι κατέστρεψαν τις εκκλησίες ή τις έκαναν τζαμιά. Η γεωργία ήταν η ασχολία των κατοίκων ενώ η φορολογία έπαιρνε όλη τη σοδειά. Στο παιδομάζωμα έπαιρναν παιδιά ελλήνων

8-13 ετών και τα πήγαιναν με τη βία να γίνουν δυνατοί τούρκοι στρατιώτες.

Επαναστατικές δραστηριότητες:

Οι Χαϊνίδες ήταν αντάρτες και ζούσαν κρυμμένοι στα βουνά. Η πρώτη επανάσταση έγινε 23 χρόνια μετά την κατάκτηση της Κρήτης. Η είδηση για την επανάσταση στα Σφακιά με τον Δασκαλογιάννη έφτασε αργά σε όλο το νησί από τους εμπόρους. Στις 21 Μαΐου 1821 έγινε συνέλευση στα Σφακιά για την επανάσταση. Επειδή οι Έλληνες κέρδιζαν συνεχώς εδάφη, οι Τούρκοι έσφαζαν γυναικόπεδα. Ζήτησαν βοήθεια από την Αίγυπτο και έτσι στις 28 Μαΐου 1822 ο Μωχάμετ Άλη αποβιβάστηκε στη Σούδα. Οι Κρητικοί ζήτησαν βοήθεια από την υπόλοιπη Ελλάδα χωρίς αποτέλεσμα. Η Κρήτη πρόσφερε πολλά στην εξέλιξη της ελληνικής επανάστασης και για 3 χρόνια κράταγε απασχολημένο το στρατό του Άλη στο νησί, ώστε αν μην μπορεί αν επιτεθεί στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Η στρατηγική των Κρητικών περιείχε κλεφτοπόλεμο, νυχτερινές ενέδρες και «ταμπούρωμα» στα βουνά. Μεγάλο πρόβλημα ήταν η έλλειψη ενός αρχηγού. Έτσι γι αυτή τη θέση ορίσανε τον Χατζημιχάλη. Οι κρητικοί απελευθέρωσαν κι άλλα χωριά, όμως το μέλλον ήταν στα χέρια των Ευρωπαίων.

Στο πρωτόκολλο του Λονδίνου 30/2/1830 αποφασίστηκαν τα σύνορα της Ελλάδας αλλά η Κρήτη δεν ήταν μέσα σ' αυτά. Με την παρέμβαση των μεγάλων Δυνάμεων έγινε ανακωχή, την οποία οι Τούρκοι δεν κράτησαν.

Κώστας Μπομπάι

Αίγυπτος – Νέα διοίκηση

Στις 22 Ιανουαρίου 1831 η Κρήτη πέρασε στα χέρια των Αιγυπτίων. Επειδή εφαρμόστηκε βαριά φορολογία και αδικίες κατά των κρητικών, ήθελα να ξεσηκωθούν πάλι. Η συνθήκη των Παρισίων το 1856 τους έδινε κάποια προνόμια που όμως παραβιάζονταν. Στις 21/8/1866 έγινε νέα επανάσταση. Στην Αθήνα ιδρύθηκε η «κεντρική υπέρ των Κρητών επιτροπή». Μια

από τις σημαντικότερες μάχες του Κρητικού αγώνα ήταν στη Μονή Αρκαδίου, όπου οι πολιορκημένοι ανατινάχτηκαν.
Κώστας Μπομπάι

Αγώνας για την ένωση

Η άφιξη του πρίγκιπα Γεωργίου ως ύπατου αρμοστή των Μεγάλων Δυνάμεων άνοιξε το δρόμο προς τη δικαίωση του κρητικού αγώνα. Η δουλειά του Γεωργίου ήταν η σωστή λειτουργία της Κρήτης. Δημιούργησε κυβέρνηση και σύνταγμα με υπουργό δικαιοσύνης τον Ελ. Βενιζέλο.

Ο Ελ. Βενιζέλος οργανώθηκε αλί κήρυξε επανάσταση στο Θέρισο και το Νοέμβριο του 1905 υπεγράφη πρωτόκολλο τερματισμού της επανάστασης με Θρίαμβο του Βενιζέλου. Στις 1/10/1912 ανακοινώθηκε το 1^ο κοινοβούλιο για Ελλάδα και Κρήτη. Η επίσημη ένωσή τους έγινε στις 1/12/1913.

Κατά τη δικτατορία Μεταξά, το 1938 ξέσπασε στα Χανιά κίνημα εναντίων του, που τελικά είχε άδοξο τέλος.

Κώστας Μπομπάι

Ο πόλεμος του 1940

Το νησί ήταν για χρόνια ο πόθος των κατακτητών λόγω της γεωγραφικής του θέσης, γι αυτό οι Γερμανοί ήθελαν την Κρήτη ως βάση ανεφοδιασμού για τις μάχες στην Αφρική. Στις 20/5/1940 άρχισε η επίθεση των Γερμανών στα Χανιά, το Ρέθυμνο και το Ηράκλειο. Η δύναμη της Γερμανίας ήταν μεγάλη, ενώ οι κρητικοί 'ήταν ουσιαστικά άοπλοι. Παρόλα αυτά δε φάνηκαν καθόλου αδύναμοι, κι έτσι η επίθεση κράτησε πολύ περισσότερο από όσο είχαν υπολογίσει οι κατακτητές.

Οι κρητικοί δεν έπαψαν να αγωνίζονται και με τη βοήθεια των αγγλων απασχολούσαν τους Γερμανούς, ώστε να μην μπορούν να ασχολούνται με άλλες μάχες.

Κώστας Μπομπάι

Η συμβολή της Κρήτης στην Ελλάδα

Η Κρήτη συνέβαλε στην ιστορία της Ελλάδας πριν ακόμα ενωθεί μαζί της. Πολλοί ήταν οι Κρήτες Μακεδονομάχοι, που πολέμησαν σκληρά. Η σημαντικότερη όμως, βοήθεια για την Κρήτη ήταν με τον Ελ. Βενιζέλο.

Η Κρήτη συνεχίζει να παίζει σημαντικό ρόλο όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη.

Κώστας Μπομπάκ

Παραδοσιακή μουσική της Κρήτης

Η κρητικοί λατρεύουν τα παραδοσιακά τραγούδια και τα χορεύουν με πάθος. Από πολύ παλιά ζούσε αυτή η μουσική, τα παλιά όργανα όπως το χαμπιόλι, η λύρα κ.α. α. Και έπαιζαν σε γάμους και πανηγύρια. Οι δρόμοι για τους μουσικούς ανοίγουν πάντα στους ανθρώπους επειδή η μουσική αυτή ζούσε και θα ζήσει για πάντα.

Οι νέοι, τα παιδιά έχουν συνηθίσει αν μεγαλώνουν σε κρητικό ρυθμό και στη λατρεμένη μουσική. Παρόλο που τα παιδιά και οι νέοι ακούν και Ευρωπαϊκή μουσική, δεν βαριούνται να ακούν και λαϊκά κρητικά τραγούδια, επειδή είναι τραγούδια της ζωής.

Διαδίδοντας τη μουσική της Κρήτης μεταφέρονται εικόνες και ακούσματα του νησιού. Η Κρήτη φέρεται να καταλαμβάνει μια από τις πρώτες θέσεις στο πλήθος των παραδοσιακών χορών.

Οι χοροί και τα τραγούδια πλουτίζουν την πολιτιστική κληρονομιά της Κρήτης και δεν πρέπει να ξεχαστούν. Οι μουσικές αυτές έχουν μπει στους ρυθμούς της λύρας και στις χορευτικές φιγούρες.

Αντζελα Λέκα

Αρχιτεκτονική – ένα χωριό: Οι Σίσες

Ζω σε ένα χωριό στην Κρήτη που το λένε Σίσες. Η θέση, το κλίμα και η μορφολογία του το κάνουν ξεχωριστό. Παλιά πριν 40 χρόνια που δεν είχε περάσει ο κεντρικός δρόμος – η εθνική οδός – ήταν απόμερο και δύσκολο να το επισκεφτείς.

Τα σπίτια ήταν πετρόχτιστα και χωρίς πολλές ανέσεις. Δεν υπήρχαν τουαλέτες, όπως επίσης ούτε ηλεκτρικό ρεύμα. Κι έτσι

εκτός από το σκοτάδι δεν υπήρχαν και βασικά πράγματα που έχουμε σήμερα όπως ψυγείο, κουζίνα, κ.τ.λ. Είχαν όμως όμορφες αυλές με γλάστρες και άλλα φυτά. Το νερό ήταν λιγοστό και γι αυτό δεν υπήρχαν βρύσες μέσα στα σπίτια. Ήταν ασπρισμένα με ασβέστη και γι αυτό έλαμπαν σαν περιστέρια, ειδικά το Πάσχα που συνήθως ήταν φρεσκοασπρισμένα. Κάθε νοικοκυρά έβρισκε τον τρόπο και αναλόγως τις δυνατότητές της προσπαθούσε για ένα καλύτερο τρόπο ζωής.

Γιονίτα Ζύλφο

Η κρητική κουζίνα

Η κρητική κουζίνα έχει την καλύτερη μαγειρική και τις πιο απολαυστικές ελληνικές γεύσεις. Σε κάθε γιορτή έχουν τη δική της συνταγή, τη γεύση από τα παραδοσιακά υλικά του νησιού. Η ελληνική γεύση οργανώθηκε πριν από μερικά χρόνια με τη δημιουργία της Ελληνικής Ακαδημίας Γεύσης. Οι δρόμοι της κρητικής διατροφής είναι σύνθετοι και ταυτόχρονα γεμάτοι με ερεθίσματα των αισθήσεων για όποιον θελήσει να τα γευτεί στους ξενώνες, τις ταβέρνες και τα καταλύματα που σεβάστηκαν την παράδοση. Φτιάχνουν τη σύγχρονη εικόνα του κρητικού κρασιού, των αγροτικών προϊόντων στη βιολογική καλλιέργεια, γνωρίζουν καλά τα μυστικά της πανάρχαιας τέχνης τους και την οικογενειακή μαγειρική παράδοση του παρελθόντος στις σύγχρονες γεύσεις. Σε ότι αφορά την παραδοσιακή παρασκευή γευμάτων, οι κρητικοί χρησιμοποιούν προϊόντα αγνά και μαγειρεύουν με βάση το ελαιόλαδο. Η κρητική κουζίνα δεν προσπαθεί να ανακατέψει τις γεύσεις όσο κι αν χρησιμοποιεί διαφορετικά υλικά. Το κάθε υλικό διατηρεί την αυτονομία του, χωρίς κανένα να επικαλύπτει τη γεύση του άλλου, και η κουζίνα είναι νόστιμη μέσα στην απλότητά της.

Άντζελα Λέκα

ΟΙ ΧΑΡΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΥΠΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Το Κλανγκτόι είναι το πιο υποβαθμισμένο σημείο της Ταϊλάνδης, που μοιάζει με βόθρο.

Το Κλογκτόι στη Βραζιλία θα το έλεγαν Φαρέλα, αλλά είναι, λένε, το υπέρτατο αγαθό. Μπορεί και να μην έχουν άδικο. Μερικές ομάδες ανθρώπων στο σύντομο περάσμά τους από αυτό τον κόσμο δε θα έχουν την ευκαιρία να χαρούν ούτε αυτό το υπέρτατο και το πιο αυτονόητο αγαθό. Είναι παιδιά, που ποτέ δε θα χαρούν τη ζωή επειδή από την ηλικία 15 έως 18 ετών, ακόμα και μωρά, πάσχουν από την ασθένεια του AIDS . Μερικά περπατάνε μόνο με τα χέρια και όχι με τα πόδια. Έτσι δε μπορούν να τρέξουν , να παίξουν ...

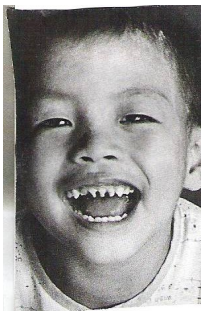
Αυτά συμβαίνουν στη Νοτιοανατολική Ασία.

Ας δώσουμε βοήθεια σε αυτά τα παιδιά!

Ένα παιδί, που εξαιτίας της αρρώστιας του AIDS είναι ανάπηρο.

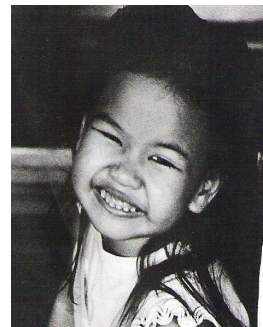

Το ορφανοτροφείο βοηθάει 200 απιδιά και αυτά είναι χαρούμενα. Μερικά, που είναι μόνα τους έξω, δεν είναι χαρούμενα επειδή δεν έχουν φαγητό και ρούχα, ενώ αυτά τα παιδιά , που είναι στις φωτογραφίες είναι χαρούμενα επειδή τα έχουν όλα. Τότε κι εμείς πρέπει να στείλουμε χρήματα στο Κλονγκ Τόι για να φτιάξουμε ένα ορφανοτροφείο για αυτά τα παιδιά, που δεν έχουν στέγη. Ας γίνουν αυτά τα παιδιά, όπως τα άλλα, χαρούμενα.

**ΣΗΜΕΡΑ ΤΟ
ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΤΗΣ
ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ
ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΠΑΝΩ ΑΠΟ
200 ΠΑΙΔΙΑ!!!**

Δάρδαλη Μαρία

Έθιμα της Κυριακής των Βαΐων

Βαΐων Κυριακή λέγεται και Βαιοφόρος. Είναι η τελευταία πριν απ' το Πάσχα Κυριακή της Μεγάλης Σαρακοστής. Αυτήν την Κυριακή γιορτάζεται η Θριαμβευτική είσοδος του Ιησού στα Ιεροσόλυμα, καθισμένος πάνω σε ένα πουλάρι και όλος ο λαός τον υποδέχτηκε κρατώντας κλαδιά από βάγια, φοίνικες και ελιές.

Τα βάγια μοιράζονται την Κυριακή πριν απ' το Πάσχα στις εκκλησίες σε ανάμνηση της τελευταίας εισόδου του Χριστού στην Ιερουσαλήμ, που έγινε μετά βαΐων και κλάδων. Παλαιότερα η γιορτή ήταν ενωμένη με τη γιορτή της Ανάστασης του Λαζάρου. Αυτό φαίνεται και από το απολυτίκιο του Λαζάρου « την κοινήν Ανάστασιν », που ενώνει την Ανάσταση του Λαζάρου με τα βάγια της υποδοχής.

Στην αρχαία Εκκλησία αλλά και σήμερα στη δυτική, η οποία διατήρησε και τη Θριαμβευτική λιτανεία ήταν η αρχή της Μεγάλης Εβδομάδας, παρά το γιορταστικό της χαρακτήρα. Στη Δύση επίσης ονομάστηκε και Κυριακή των Κατηχουμένων, από το Σύμβολο της Πίστεως, που παραλάμβαναν οι κατηχούμενοι κι έπρεπε να το αποστηθίσουν ως το Μέγα Σάββατο. Όταν άνθιζε ο μοναχισμός την ημέρα αυτή γύριζαν στα μοναστήρια τους οι μοναχοί, που είχαν φύγει από την Κυριακή της Τυρινής για άσκηση στην έρημο. Πλούσια επίσης είναι και η λαογραφία της γιορτής, που κατά περιοχές γιορτάζεται και με διαφορετικά ονόματα. Στη Νάξο την ονομάζουν « του Βαιοφόρου », στην Κύθνο « Βαγιοτσιριακή », στην Ήπειρο και την Θεσσαλία τα « Βάγια ή το Βαγιά ». Κοινό για όλους είναι το έθιμο να στολίζονται οι εκκλησίες με βάγια και να μοιράζονται στους πιστούς στο τέλος της Θείας λειτουργίας. Σε πολλά μέρη τα βάγια στην Εκκλησία τα φέρνουν την παραμονή οι κοπέλες, που παντρεύτηκαν το χρόνο, που πέρασε. Σαν έθιμο παρουσιάστηκε τον 8^ο αιώνα. Τα βάγια σε πολλά μέρη τα χρησιμοποιούν σαν μαντικά για τη σοδειά και αλλού για να διώξουν τα ξωτικά. Εκείνη την ημέρα τρώνε ψάρι και ψάλλονται διάφορα λαϊκά τραγούδια, όπως:

Βάι βάι τω βαγιώ
Τρώνε ψάρι και κολλιό
Και την άλλη Κυριακή
Τρώνε κόκκινο αυγό.

Ρασούλη Ιωάννα